

Norrmjöle 5:10

Degermanberget, Berget och Bettnesand

- översiktlig naturvärdesbedömning -

Sammanfattning

Den 20/12 2005 respektive 1/2 - 2006 besöktes fastigheten Norrmjöle 5:10 med omgivningar för att genomföra en naturvärdesbedömning av fastigheten. På Norrmjöle 5:10 finns planer på att bygga mellan 50-60 åretruntbostäder.

Naturinventeringen fokuserades på att lokalisera och värdera strukturellt intressanta naturmiljöer inom fastigheten. Inga artinventeringar av något slag genomfördes.

Naturvärdena inom fastigheten Norrmjöle 5:10 bedöms totalt sett som ordinära. I området finns enbart mycket små partier som kan hänföras till att vara mer naturliga och opåverkade och dessa är uteslutande belägna i den absolut nedersta delen av skogen mot den strandnära zonen.

Området kring och utanför våtmarken vid Berget kan totalt sett karaktäriseras som en liten nyckelbiotop då alla naturtyper tillsammans inräknas (våtmark, skog, hållar). Enligt de grunder som nyttjats för bedömning av skogliga naturvärden enbart uppnår ingen del av fastigheten nyckelbiotopklass enligt Skogsstyrelsens metodik (se vidare metodikavsnittet).

Förutom naturvärdesbedömningen ges även generella förslag på skötsel mm för att skapa ett attraktivt boende och för att gynna och förstärka den biologiska mångfalden inom området på lång sikt.

Inne i skogen vid Berget finns fläckvis lummig äldre barrblandskog med begynnande högre naturvärden.

Naturen i kantzonen mellan skog och strand vid Berget är karg, gammal och ganska opåverkad.

Ett naturskönt strandområde ligger på hållmarken utanför den lilla våtmarken vid Berget.

Området runt om och utanför den lilla våtmarken vid delområdet Berget har de största naturvärdena inom fastigheten.

Metodik

Bedömningarna av skogliga naturvärden har genomförts enligt Skogsstyrelsens metodik för inventering av nyckelbiotoper. Som komplement har också Naturvårdsverkets metodik vid inventering av statens skogar använts vid bedömningen av värdet. En skillnad mellan de två metodikerna är att Skogsstyrelsens områden sällan är över 10 hektar (20 hektar) medan Naturvårdsverkets metodik behandlar områden som är från 15 hektar och uppåt. De två metodikerna innehåller följande värdeklassningar.

Skogsstyrelsen

Nyckelbiotop – område med höga eller mycket höga skogliga naturvärden och som hyser eller förväntas hysa rödlistade arter.

Naturvärdesobjekt – område med höga naturvärden som på 10–30 års sikt kan utvecklas till nyckelbiotoper. Saknar idag rödlistade arter.

Naturvårdsverket

V1 – Värdekärna med urskog eller urskogsartad skog vilket motsvarar Nyckelbiotop i stor skala enligt Skogsstyrelsens metodik.

V2 – Naturskogsartad skog med höga naturvärden vilken kan motsvara nyckelbiotop eller i alla sammanhang minst naturvärde enligt Skogsstyrelsens metodik.

U – Utvecklingsskog med begynnande naturvärden som med tiden förväntas utveckla högre naturvärden. Denna klass kan i vissa fall nästan motsvara naturvärde enligt Skogsstyrelsens metodik.

A- Arronderingsmark innefattar all övrig rationellt skött skog från hygge till äldre välgallrad slutavverkningsskog.

Resultat

Då inventeringen och bedömningen av resultaten gjorts under midvinterförhållanden finns en viss osäkerhet kring rådande markförhållanden inom fastigheten. En rättvisande bedömning av hydrologi och markskiktets småskaliga naturvärden har därför inte kunnat genomföras.

Skogen inom fastigheten är barrdominerad. Tall dominerar helt men ner mot havet och i fuktigare svackor är inslaget av gran tydligt. Lövträd förekommer mycket sparsamt utom i ungskogen vid Utanånäset och mot Västernäsmyran uppe i norra delen. Större delen av skogen är ung till medelålders men äldre skog finns och är huvudsakligen belägen i SV delen runt och norr om området Berget. Vid Berget finns också en liten våtmark som ligger strax innanför hållmarken mot havet.

Området består av flera olika små naturtyper sammansatta till ett större område vilket tillsammans skapar en liten nyckelbiotop. Delområdet har inte särskilt höga enbart skogliga naturvärden men utgör sammantaget en liten men värdefull del inom hela Norrmjöle 5:10.

Vid Berget finns en fin exponerad strand med hällar och hållkar ovanför. Utsikten är storslagen från några meter över havet och med full utsikt rakt söderut. Innanför finns små fuktstråk och en liten fin våtmark omgärdad av tät olikåldrig kustgranskog med ganska stort inslag av tall och enbuskar. Mellan hållmarkerna och våtmarken finns en bård av buskar och småträd av både löv och barr. Skogen är ganska opåverkad under senare tid varför naturvärdet har börjat öka. Skogen är i stora delar mager och lågproduktiv, sk. impedimentsmark.

Sammanfattningsvis kan sägas att större delen av området kring Berget har skog av utvecklingsklass (U) med små spridda fläckar som är naturskogsartade (V2). Med tiden har hela området potential att bli naturskogsartat (inom några decennier).

Områden markerade med grönt utgör preliminär avgränsning för delar som kan lämnas helt opåverkade för att gynna den biologiska mångfalden inom området. Inom dessa delar finns huvudsakligen all äldre skog inom fastigheten.

Norr om Degermanberget, direkt öster om tomt 5:99 finns en fläck med äldre grandominerad barr- och lövblandskog med inslag av en del äldre björk och asp. Skogen är av utvecklingskaraktär (U) men utan särskilt höga naturvärden idag. Med tiden kommer det att bilda grövre träd och mer död ved vilket kommer att öka naturvärdena om skogen lämnas utan avverkning. Området runt branterna kring Degermanberget tillför hela området en inbjudande karaktär pga sin biotopvariation med karja impediment och fuktigare näringsrikare svackor som öster om tomt 5:99.

Skötsel –och åtgärdsförslag mm

- Den centrala delen med våtmarken och de utanför liggande hållarna och stranden bör lämnas oexploaterade från bebyggelse och istället tillgängliggöras för de som ska bo inom området. Detta har också föreslagits enligt upprättad situationsplan. Generellt bör hela strandzonen lämnas som allmän mark och inga hus bör anläggas för nära denna zon. Slitaget på hållmarkerna kan bli stort och därför bör besöken kanaliseras. Förslag på stigdragning (kanalisering) bör upprättas men kan göras först efter en planering under barmarksförhållanden.

En bård av den äldre granskogen bör också lämnas runt våtmarken. Norr om våtmarken är denna bård så smal att skogen bör lämnas helt intakt fram till närmaste befintliga tomt norrut (5:106), medan zonen söder om våtmarken är betydligt bredare.

Täta dungar av gran kan sparas för att ge ett ombonat intryck kring bebyggelsen som ska etableras.

- Skogen närmast Degermansberget bör lämnas orörd för att bibehålla karaktären av området kring bergets fattigaste (impedimentmarken) och rikaste delar (näringsrikare grandominerade delar).
- I området bör man inte kalavverka inom de tänkta bebyggelseytorna utan den planerade bebyggelsen bör istället passas in på ett lämpligt sätt i terrängen och till den befintliga vegetationen. En sådan inpassning kommer att ge bebyggelsen ett naturligt utseende och kommer att bli estetiskt tilltalande för de som ska bo i området. Det kommer också att gynna det biologiska livet kring bebyggelsen.
- Genom att fasa in bostäderna oregelbundet inom varje tomt kan det skapas större variation i grönytornas storlek i området som helhet. Detta borde generellt gynna den biologiska mångfalden i de bebyggda delarna.
- Dungar av äldre träd och enstaka äldre träd bör sparas i naturvårdssyfte, som klätter- eller kojträd eller helt enkelt bara för att skapa en attraktiv boendemiljö. Äldre tallar tillsammans med grandungar kan också skapa ett värdefullt skydd mot stormar från sydsektorn.

Dungar med tallar och granar finns fläckvis i nedre delen innanför den egentliga strandzonen. Att spara dessa dungar bibehåller bättre förutsättningarna för den biologiska mångfalden inom området liksom att skogen kan ge skydd mot stormar.

Kring husen är det ofta attraktivast att inte ha en för tät sammanhängande granskog som skuggar mycket. Gamla tallar eller lövträd är att föredra jämfört med gran om man vill skapa ljusare förhållanden runt bebyggelsen men ändå behålla ett visst insynsskydd.

Norr om delområde Berget vid befintlig bebyggelse finns exempel på sparade äldre tallar som ger lite skydd och en fin inramning.

- Befintliga lövträd bör gynnas över hela området och på hygges- och ungskogsmark bör lövträden gynnas på bekostnad av gran. I nedre östra delen vid Utanånäset och väster om Västernäsmyran finns ogallrad ungskog bestående av tät löv- och barrskog vilket kan nyttjas för att skapa en mycket fin lövdominerad skog på sikt. Dessa lövskogar kan bli biologiskt värdefulla och mycket attraktiva för boendet inom området om de tillåts bli högstammiga, parkartade och får åldras naturligt.

Omgivningar

Området och omgivningarna runt fastigheten Norrmjölle 5:10 är mycket attraktiva både för fritidshusboende som för året runt boende. Närmiljöerna har höga rekreations- och naturvärden. Inom ett närområde av högst någon kilometers radie från de centrala delarna i fastigheten möts ett stort antal olika naturmiljöer.

Fastigheten omges av mycket fina kustnära områden med vackra sandtränder, grunda vattenområden och ett mycket värdefullt litet skogsområde, Bettnesudden – direkt väster om Bettnesands havsbad. Två fina allmänna havsbad finns på respektive sida av Degermanberget vid Bettnesand respektive Skatan-Skatasanden. Det senare området är mindre känt och inte alls så välbesökt, men i detta område finns ett naturskönt kustnära dynamråde som sträcker sig flera hundra meter upp från havet och parallellt med Norrmjöleåns mynning. Det är gångavstånd till båda dessa områden. För den som önskar ytterligare aktiviteter finns tennisplaner och Norrmjöle golfanläggning mm ytterligare några hundra meter åt öster.

Direkt väster om Bettnesands havsbad finns innanför den smala lövbården en mycket fin och lättillgänglig kustnära naturskogsartad barrblandskog.